

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4	ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΣΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ: 4, 5

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ: Εμπορικά Β΄ Λυκείου, Δ΄ Έκδοση 2026,
Εμπορική Δακτυλογραφία Β΄ Λυκείου, Α΄ Έκδοση 2026,
Βοήθημα Καθηγητή

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ
Ο Γενικός σκοπός του μαθήματος των Εμπορικών περιγράφεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ): https://sch.cy/sm/215/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf Ο σκοπός του μαθήματος των Εμπορικών είναι η κατανόηση από τους μαθητές του τρόπου διεκπεραίωσης, τόσο του εσωτερικού, όσο και του εξωτερικού εμπορίου. Επιπρόσθετα, αναμένεται οι μαθητές να επισημαίνουν τον ρόλο και τη σημαντικότητα όλων των βοηθητικών υπηρεσιών στη διαδικασία διεκπεραίωσης του εμπορίου. Πρόσθετα στοιχεία στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΝ: https://sch.cy/sm/215/ap_genikos_skopos_kata_taxi.pdf

Κεφάλαιο/Ενότητα/Υποενότητα	Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας	Ενδεικτικές Δραστηριότητες	Περ.
	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να είναι σε θέση:	Έννοιες/Πληροφορίες - Δεξιότητες/Στρατηγικές σκέψης - Στάσεις/Αξίες		

Διδακτικά εγχειρίδια: Εμπορική Δακτυλογραφία Β΄ Λυκείου, Α΄ Έκδοση 2026			
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Βασικές δυνατότητες του προγράμματος MS WORD			
1. Γενικά	- Να αναφέρουν τα βασικά χαρακτηριστικά ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή	- Τα βασικά χαρακτηριστικά ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή	3
2. Κύρια μέρη ηλεκτρονικού υπολογιστή	- Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τα κύρια μέρη του ηλεκτρονικού υπολογιστή και τον ρόλο τους στη λειτουργία του	- Τα κύρια μέρη του ηλεκτρονικού υπολογιστή	

3. Πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (Microsoft Word/MS Word)	- Να εξηγούν τη σημασία του MS Word ως εργαλείο επαγγελματικής και προσωπικής χρήσης	- Η χρήση του MS Word	
	- Να περιγράφουν τις βασικές δυνατότητες του MS Word και να εξηγούν τη χρησιμότητά του στη δημιουργία και επεξεργασία εγγράφων	- Οι βασικές δυνατότητες του MS Word	
	- Να χρησιμοποιούν τα εργαλεία του MS Word και να γνωρίζουν τις δυνατότητες κάθε εργαλείου	- Εργαλεία του MS Word	
	- Να εφαρμόζουν βασικές λειτουργίες του MS Word για τη δημιουργία, αποθήκευση και μορφοποίηση εγγράφων με σωστή και οργανωμένη δομή	- Χρήση του MS Word	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Δακτυλογράφηση διά αφής			8
1. Τυφλό σύστημα γραφής	- Να εξηγούν τη λειτουργία του τυφλού συστήματος δακτυλογράφησης και τη σημασία του για την ταχύτητα και την ακρίβεια στη γραφή	- Το τυφλό σύστημα γραφής	
2. Εκμάθηση πληκτρολογίου	- Να αναγνωρίζουν και να ταξινομούν τα βασικά μέρη και τις κατηγορίες πλήκτρων του πληκτρολογίου	- Η χρήση και η δομή του πληκτρολογίου	
	- Να εφαρμόζουν τη σωστή τοποθέτηση των δακτύλων και τις βασικές αρχές πληκτρολόγησης για αποτελεσματική χρήση του πληκτρολογίου	- Η σωστή τοποθέτηση των δακτύλων στο πληκτρολόγιο	
	- Να εφαρμόζουν βασικούς κανόνες δακτυλογράφησης για την επίτευξη ακρίβειας και σωστής εκτέλεσης κινήσεων	- Η εκτέλεση κινήσεων στο πληκτρολόγιο	
	- Να εκτελούν ασκήσεις πληκτρολόγησης και να βελτιώνουν σταδιακά την ταχύτητα και την ακρίβειά τους μέσω συστηματικής εξάσκησης	- Εξάσκηση στο πληκτρολόγιο	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Εμπορική Αλληλογραφία			2
1. Γενικά			

2. Κατηγορίες Αλληλογραφίας	- Να διακρίνουν τις κατηγορίες αλληλογραφίας και να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά τους	- Οι κατηγορίες της αλληλογραφίας	
3. Τμήμα Αλληλογραφίας	- Να εξηγούν τους λόγους και τα οφέλη της ψηφιοποίησης της αλληλογραφίας	- Οι λόγοι και τα οφέλη από την ψηφιοποίηση της αλληλογραφίας	
	- Να περιγράφουν τον ρόλο και τη λειτουργία του τμήματος αλληλογραφίας σε σύγχρονες επιχειρήσεις	- Ο ρόλος του τμήματος αλληλογραφίας	

Διδακτικό βιβλίο: Εμπορικά Β΄ Λυκείου, Δ΄ Έκδοση 2026

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Επιχειρήσεις και μορφές επιχειρήσεων

5

1. Αλυσίδα παραγωγής και κατανάλωσης	- Να αναγνωρίζουν τον ρόλο του εμπορίου στη σύνδεση παραγωγών και καταναλωτών	- Ο ρόλος του εμπορίου ως συνδετικού κρίκου	Να συνεργάζονται για τη δημιουργία και παρουσίαση μελέτης σχετικά με τον ρόλο των επιχειρήσεων, αναδεικνύοντας τη συμβολή τους στην οικονομία και στην αγορά.
2. Ορισμός επιχείρησης	- Να δίνουν τον ορισμό της επιχείρησης	- Ο ορισμός της επιχείρησης ως οικονομικού οργανισμού	
		- Η σημασία των επιχειρήσεων στην οικονομική ανάπτυξη και στην απασχόληση	
3. Μορφές επιχειρήσεων	- Να ταξινομούν τις μορφές επιχειρήσεων	- Διάκριση επιχειρήσεων με βάση την ιδιοκτησία (ιδιωτικές, δημόσιες, μικτές)	
	- Να διακρίνουν τα βασικά είδη τους, αναλύοντας τη σχέση κεφαλαίου και ευθύνης	- Βασικά χαρακτηριστικά ατομικών, συνεταιριστικών και μετοχικών επιχειρήσεων	
		- Η έννοια του κεφαλαίου και της ευθύνης	
		- Η λειτουργία διοίκησης και οργάνωσης της επιχείρησης	

4. Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί	- Να γνωρίζουν τον σκοπό των μη κερδοσκοπικών οργανισμών	- Διάκριση μεταξύ κερδοσκοπικών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Εμπόριο				15
1. Εισαγωγή στο εμπόριο	- Να δίνουν τον ορισμό του εμπορίου	- Ο ορισμός του εμπορίου	<i>Να συνεργάζονται για τη δημιουργία και παρουσίαση μελέτης σχετικά με τις μορφές του εμπορίου, αναδεικνύοντας τον ρόλο του στη διακίνηση προϊόντων και υπηρεσιών.</i>	
	- Να διακρίνουν τις μορφές του εμπορίου	- Διάκριση του εμπορίου με βάση γεωγραφικά και λειτουργικά κριτήρια, κατανοώντας τον ρόλο του στη σύνδεση παραγωγής και κατανάλωσης		
		- Περιγραφή της διαδρομής ενός αγαθού		
		- Διάκριση του Κυρίως Εμπορίου από την ευρύτερη έννοια του εμπορίου		
		- Βοηθητικές Υπηρεσίες		
	- Να εξηγούν γιατί το εμπόριο αναπτύχθηκε διαχρονικά	- Λόγοι ανάπτυξης εμπορίου		
	- Να κατανοούν και να εξηγούν την οικονομική και κοινωνική σημασία του εμπορίου	- Οικονομική και κοινωνική σημασία του εμπορίου		
2. Κύριες διακρίσεις του εμπορίου	- Να διακρίνουν τις κατηγορίες του εμπορίου με βάση τη γεωγραφική έκταση	- Εσωτερικό και διεθνές (εξωτερικό) εμπόριο		
2.1 Χονδρικό Εμπόριο	- Να ορίζουν την έννοια του χονδρικού εμπορίου	- Η έννοια του χονδρικού εμπορίου και ο ρόλος του χονδρεμπορίου		
	- Να αντιλαμβάνονται τον ρόλο των χονδρεμπόρων	- Οι υπηρεσίες του χονδρεμπορίου στον παραγωγό και στον λιανοπωλητή		

2.2 Λιανικό Εμπόριο	- Να ορίζουν την έννοια του λιανικού εμπορίου	- Η διεξαγωγή του λιανικού εμπορίου
	- Να αντιλαμβάνονται τον ρόλο των λιανοπωλητών	- Οι υπηρεσίες του λιανοπωλητή προς τον καταναλωτή
	- Να αναφέρουν και να εξηγούν τις μορφές του λιανικού εμπορίου	- Οι μορφές του λιανικού εμπορίου
2.3 Εσωτερικό Εμπόριο	- Να ορίζουν την έννοια του εσωτερικού εμπορίου	- Το εσωτερικό εμπόριο
	- Να περιγράφουν τους φορείς του εσωτερικού εμπορίου	- Οι φορείς του εσωτερικού εμπορίου
2.4 Διεθνές (Εξωτερικό) Εμπόριο	- Να ορίζουν την έννοια του εξωτερικού εμπορίου	- Ορισμός του διεθνούς εμπορίου
	- Να διακρίνουν τις κατηγορίες του εξωτερικού εμπορίου	- Εισαγωγικό - Εξαγωγικό - Διαμετακομιστικό
	- Να αναφέρουν τη σημασία του συγκριτικού πλεονεκτήματος	- Έννοια συγκριτικού πλεονεκτήματος και εξειδίκευσης παραγωγής
	- Να εξηγούν τους παράγοντες που επηρεάζουν το Διεθνές Εμπόριο	- Οι παράγοντες που επηρεάζουν θετικά και αρνητικά τις διεθνείς συναλλαγές
	- Να περιγράφουν τα οφέλη από το Διεθνές Εμπόριο	- Τα οφέλη του εξωτερικού εμπορίου
	- Να κατανοούν την έννοια του εμπορικού ισοζυγίου	- Η έννοια του εμπορικού ισοζυγίου - Πλεόνασμα και Έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο
	- Να αναφέρουν και να εξηγούν τα πρόσωπα που παρεμβαίνουν στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές	- Οι φορείς του εξωτερικού εμπορίου
	- Να αναφέρουν τις πηγές από τις οποίες οι εισαγωγείς μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες για την εισαγωγή εμπορευμάτων στην Κύπρο	- Πηγές άντλησης πληροφοριών
	- Να κατανοούν και να εξηγούν πότε υπάρχουν περιορισμοί στο εμπόριο	- Η σημασία και ο στόχος των περιορισμών
		- Οι κύριες μορφές περιορισμών

	- Να αντιλαμβάνονται και να εξηγούν τη διαδικασία με την οποία γίνεται η προώθηση των εξαγωγών	- Οι τρόποι προώθησης των εξαγωγών		
3. Διαμετακομιστικό Εμπόριο	- Να περιγράφουν τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εξαγωγείς	- Προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εξαγωγείς		
	- Να ορίζουν την έννοια του διαμετακομιστικού εμπορίου	- Η έννοια και η σημασία της διαμετακόμισης εμπορευμάτων		
		- Η έννοια του διαμετακομιστικού λιμανιού		
		- Οι λόγοι επιλογής μιας χώρας ως διαμετακομιστικού σταθμού		
	- Να αξιολογούν τα μέτρα και τις ενέργειες που παίρνει μια χώρα για να ενισχύσει την προώθηση του διαμετακομιστικού εμπορίου	- Οι κύριοι τρόποι προώθησης του διαμετακομιστικού εμπορίου		
	- Να εξηγούν τους λόγους που η Κύπρος χρησιμοποιείται ως διαμετακομιστικός σταθμός και τα οφέλη που απολαμβάνει	- Οι λόγοι επιλογής της Κύπρου ως διαμετακομιστικού σταθμού		
		- Τα οφέλη για την Κύπρο ως διαμετακομιστικός σταθμός		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Εμπορική αγοραπωλησία				19
1. Αγοραπωλησία - Ορισμός	- Να δίνουν τον ορισμό της αγοραπωλησίας	- Ορισμός αγοραπωλησίας	<i>Να συνεργάζονται για τη δημιουργία και παρουσίαση μελέτης της αγοραπωλησίας, αναδεικνύοντας τη σημασία της στη λειτουργία του εμπορίου και στην οργάνωση της αγοράς.</i>	
1.2 Πρόσωπα που συμμετέχουν	- Να διακρίνουν τα πρόσωπα που λαμβάνουν μέρος στην εμπορική αγοραπωλησία	- Αναγνώριση των προσώπων που λαμβάνουν μέρος		
	- Να περιγράφουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του πωλητή και του αγοραστή	- Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του πωλητή και του αγοραστή		

1.3 Εμπορική αλληλογραφία	- Να περιγράφουν την έννοια της εμπορικής αλληλογραφίας, τη σημασία της επικοινωνίας πριν τη σύναψη αγοραπωλησίας και τον ρόλο των σύγχρονων μέσων στην ανταλλαγή πληροφοριών.	- Η ανάγκη για επικοινωνία πριν τη σύναψη αγοραπωλησίας	<i>Να συγκροτούν και να παρουσιάζουν ομαδική εργασία για τη λειτουργία της αγοραπωλησίας, αναδεικνύοντας τη σημασία της υπευθυνότητας, της αξιοπιστίας και της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων. Να συνεργάζονται για τη μελέτη της εμπορικής αλληλογραφίας και της επικοινωνίας στις συναλλαγές, αναδεικνύοντας τη σημασία της σαφήνειας, της αξιοπιστίας και της αποτελεσματικής οργάνωσης στη λειτουργία των επιχειρήσεων.</i>
		- Η χρήση γραπτής και προφορικής επικοινωνίας	
2. Διαδικασία διεξαγωγής αγοραπωλησίας	- Να κατανοούν και να απαριθμούν τα βασικά στάδια της εμπορικής αγοραπωλησίας, από την αρχική επικοινωνία έως την ολοκλήρωση της συναλλαγής	- Βήματα διεξαγωγής εμπορικής αγοραπωλησίας (διαδοχικά στάδια εμπορικής αγοραπωλησίας)	<i>Να συνεργάζονται για την οργάνωση και παρουσίαση της διαδικασίας αγοραπωλησίας, αναδεικνύοντας τη σημασία της σωστής εκτέλεσης, της ακρίβειας και της αποτελεσματικής διαχείρισης.</i>
2.1 Εμπορική Επικοινωνία	- Να αξιολογούν τη σημασία της εμπορικής επικοινωνίας στη διαμόρφωση συνεργασιών, στην ανταλλαγή πληροφοριών και στην τεκμηρίωση συναλλαγών	- Σημασία επίσημης τεκμηρίωσης συναλλαγών - Ενίσχυση αξιοπιστίας και διαφάνειας - Συμβολή στην αποτελεσματική διεξαγωγή εμπορικών σχέσεων	
2.2 Εμπορική Συμφωνία	- Να περιγράφουν το στάδιο της σύναψης και σύνταξης μιας εμπορικής συμφωνίας	- Βασικά στοιχεία, όροι και διαδικασίες εμπορικής συμφωνίας	

	- Να κατανοούν και να εξηγούν τους κύριους όρους της σύναψης μιας εμπορικής συμφωνίας	- Αντικείμενο της συμφωνίας - Καθορισμός της τιμής - Καθορισμός της ποσότητας - Όροι πληρωμής - Όροι παράδοσης και μεταφοράς	
	- Να κατανοούν και να εξηγούν τους επιπλέον όρους που μπορεί να συμφωνηθούν κατά τη σύναψη μιας εμπορικής συμφωνίας	- Όροι εγγύησης και επιστροφής - Όροι αθέτησης/ποινικές ρήτρες - Διάρκεια και λήξη συμφωνίας - Εμπιστευτικότητα και πνευματικά δικαιώματα - Νομική αρμοδιότητα/επίλυση διαφορών	
	- Να κατανοούν ότι το στάδιο της εμπορικής συμφωνίας ολοκληρώνεται όταν υπάρχει τεκμηριωμένη (γραφπτή) συμφωνία μεταξύ αγοραστή και πωλητή	- Η ύπαρξη γραπτής αποδοχής της συμφωνίας από τα δύο μέρη, όπου έχουν συμφωνηθεί όλοι οι βασικοί εμπορικοί όροι	<i>Να συνεργάζονται για τη σύνταξη και παρουσίαση μιας εμπορικής συμφωνίας, αναδεικνύοντας τη σημασία της διαφάνειας, της ακρίβειας και της αποφυγής παρεξηγήσεων στις συναλλαγές.</i>
		- Τα επόμενα βήματα της διαδικασίας, όπως: - η δημιουργία παραγγελίας αγοράς ή πώλησης, - η καταβολή προκαταβολής ή άλλης πληρωμής - η προετοιμασία και φόρτωση των εμπορευμάτων	
2.3 Εκτέλεση παραγγελίας	- Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τα βασικά στάδια και τα έγγραφα που απαιτούνται για την εκτέλεση μιας παραγγελίας	- Βήματα, από τη στιγμή που ο αγοραστής/εισαγωγέας υποβάλλει την παραγγελία μέχρι την τελική παράδοση των προϊόντων και την εξόφληση του πωλητή/εισαγωγέα: - Α. Υποβολή παραγγελίας (Order) - Β. Έκδοση και Ανταλλαγή Εγγράφων	<i>Να συγκροτούν και να παρουσιάζουν ομαδική εργασία για την οργάνωση της διαδικασίας πληρωμής, αναδεικνύοντας τη σημασία της ασφάλειας, της αξιοπιστίας και της</i>

			εμπιστοσύνης στις συναλλαγές.	
	- Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τα εμπορικά έγγραφα που απαιτούνται σε κάθε στάδιο για την εκτέλεση μιας παραγγελίας	- Χρήση εμπορικών εγγράφων: Παραγγελία, Δελτίο αποστολής, Τιμολόγιο, Φορτωτικά έγγραφα, Πιστωτικό Σημείωμα, Απόδειξη Είσπραξης	Να συνεργάζονται για την οργάνωση της διαδικασίας παράδοσης, δημιουργώντας εργασία παρουσίασης των βασικών όρων, αναδεικνύοντας τη σημασία της ακρίβειας, της ασφάλειας και της συνέπειας στις συναλλαγές.	
		- Έκδοση εμπορικών εγγράφων: Παραγγελία, Τιμολόγιο, Πιστωτικό Σημείωμα, Απόδειξη Είσπραξης		
2.4 Σημασία εμπορικών εγγράφων	- Να αντιλαμβάνονται τη σημασία των εμπορικών εγγράφων	- Κύρια σημασία των εμπορικών εγγράφων		
Επανάληψη – Διαγωνίσματα – Ανατροφοδότηση				4
Δημιουργικές εργασίες και παρουσίασή τους στην τάξη				4
ΣΥΝΟΛΟ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ				60

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ ή ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ή/ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Δύο (2) 40' λεπτά διαγωνίσματα	α. Συμμετοχή μαθητή/τριας στην τάξη • Ενδιαφέρον για το μάθημα • Προφορική συμμετοχή • Δραστηριότητες στην τάξη • Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης/ετεροαξιολόγησης β. Κατ' οίκον εργασία • Ασκήσεις εμπέδωσης ή/και εμβάθυνσης • Ασκήσεις επαναφοράς γνώσης που θα θεωρείται προαπαιτούμενη για το επόμενο μάθημα • Εργασίες για καλλιέργεια ανώτερων νοητικών δεξιοτήτων	Εκπόνηση γραπτής εργασίας-πρότζεκτ και παρουσίασή της στην τάξη. Μέσω της γραπτής εργασίας να προωθούνται και να αξιολογούνται δεξιότητες όπως η επίλυση προβλημάτων, η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η καινοτομία, η εφαρμογή γνώσεων σε πραγματικές καταστάσεις, η επικοινωνία, η παρουσίαση, η οργάνωση σκέψης (πρόλογος, περιεχόμενο, επίλογος) και οι μεταγνωστικές δεξιότητες. Έμφαση αξιολόγησης στην παρουσίαση ενώπιον της ομάδας ολομέλειας της τάξης.	Σύντομες μικρές ασκήσεις με μέγιστη διάρκεια 10 λεπτών. <u>Οι ασκήσεις μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις που εξετάζουν την κατάκτηση του μαθησιακού στόχου, όπως:</u> πολλαπλής επιλογής, ορθού/λάθους, συμπλήρωσης, αντιστοίχισης, ανοικτού τύπου, επίλυση προβλήματος, έκφρασης.	Εθελοντική συμμετοχή σε διαγωνισμούς/προγράμματα/ολυμπιάδες, όπως: Πρόγραμμα Μαθητικής Επιχείρησης- Junior Achievement, Ιδεοδρόμιο, Global Money Week, Παγκύπρια Λογιστική Ολυμπιάδα, Παγκύπρια Οικονομική Ολυμπιάδα, Διεθνής Οικονομική Ολυμπιάδα.